Tedd láthatóvá, ami értékes!

Gyakorlati kivonat múzeumi kommunikációhoz
Szijártó Adrienn · Impact Presentation · 2026. október 28.

Mikor használhatod?

Az itt összegyűjtött szempontok **előadói helyzetekben is segítenek:** konferencián, szakmai vagy laikus közönség előtt. Használhatod őket egy állandó vagy időszakos kiállítás, program vagy más múzeumi projekt kommunikációjának összeállításához is.

Az üzenetfókusz és a történetek **a kiállítótérben is működhetnek:** amikor tárgyakról, alkotásokról írsz ismertetőt, feliratot vagy más kiállítási szöveget. Az AI-promptokat mindig az adott helyzethez, közönséghez és szövegtípushoz igazítsd.

Három szempont, ami irányt ad

1. Válaszd ki a fókuszt! A téma azt mondja meg, miről beszélsz. Az üzenet azt, milyen gondolatot szeretnél átadni belőle. Előadás, tárlatvezetés vagy szövegalkotás előtt is ezt tisztázd, majd ehhez válogasd az információkat.

Példa: a téma egy környék jégkorszaki élővilága. A fő gondolat lehet: „Az ismerős táj sokat változott, és az ember is alakítja.” Ehhez kapcsolódhatnak a helyben előkerült állatcsontok. Kérdezd meg: ha egyetlen dolgot visz magával a közönséged, mi legyen az?

A kívánt hatás lehet **gondolati** (új összefüggést ért meg), **érzelmi** (megérinti vagy feltölti valami), vagy **cselekvésbeli** (például kedvet kap családi emlékeket gyűjteni). Nem kell mindháromra törekedned.

2. Találj kapcsolódási pontot! Gondold végig, most pontosan kihez szólsz. Mi foglalkoztatja a közönségedet? Mit tudnak már, és mi nehezítheti a megértést, a kapcsolódást vagy a részvételt? Ez segít eldönteni, miből indulj ki és mit magyarázz el.

Példa: egy helyi lakos azt gondolhatja, már ismeri a városát. Őt az ismerős utcák régi fényképei szólíthatják meg. A pedagógusnak az is fontos lehet, melyik korosztálynak való a foglalkozás és mennyi időt igényel. Ugyanazt a kiállítást vagy témát másképp mutathatod be egy szakmai konferencián, családi tárlatvezetésen vagy programajánlóban.

3. Mutasd meg egy történettel! Egy valódi emberi történet segíthet megérteni és átélni a mondanivalódat. Elmesélheted előadásban vagy tárlatvezetésen, és megírhatod kiállítási szövegben vagy posztban is. Kinek volt fontos a tárgy? Hogyan került a múzeumba? Mit fedezett fel rajta egy munkatárs? Milyen emléket idézett fel egy látogatóban?

Egy rövid történetben legyen követhető helyzet: valaki szeretett volna valamit, döntött vagy tett érte, és ennek lett valamilyen következménye. Mutasd meg, mi kapcsolja ezt a fő gondolatodhoz. Az is elég lehet, ha egy tárlatvezetésen elmesélsz egyetlen konkrét pillanatot. Kitalált részletekkel ne egészítsd ki a hiányzó történetet.

Így kezdj hozzá az AI-val

A **prompt** az AI-nak adott kérés vagy feladatleírás. A következő oldalakon ilyen, kimásolható sablonokat találsz. A szögletes zárójelben lévő részeket cseréld a saját adataidra.

Első próbának elég egy rövid programajánló. Másold be a 3. oldali sablont egy AI-chatbe, töltsd ki, majd kérd a szöveget. Ugyanabban a beszélgetésben tudod tovább javíttatni. Új beszélgetésben add meg újra a szükséges hátteret.

Diktálhatsz is. Ha van rá lehetőség, mondd el hangosan, mit tudsz a kiállításról és a közönségről. Nem kell elsőre szépen vagy sorrendben fogalmaznod. Utána kérheted: „Rendezd ezeket a gondolatokat a sablon mezői alá.”

Mutass egy jó saját mintát. „Ilyen hangvételt szeretnék. Kövesd a közvetlenségét és a részletezettségét, de a mintából tényeket ne vegyél át.”

Te ismered a múzeumot. Az AI első változatot és ötleteket adhat. A tényeket, az ígéreteket és a végső szöveget te ellenőrzöd. Személyes vagy nem nyilvános adatot csak az intézmény szabályai szerint használj.

1. Bemutatószöveg írása

Kiállításhoz és programhoz is használható. A biztos információkat és a közönségről alkotott feltételezéseidet különítsd el.

Segíts bemutató szöveget írni a múzeumunk kiállításához vagy programjához.

A kiállítás/program címe és témája: [írd ide]
Felhasználható tények: [tárgyak, események, történetek, foglalkozások; mi különleges benne?]
Gyakorlati adatok, ha szükségesek: [helyszín, időpont, korosztály, időtartam, részvételi díj, jelentkezés módja]

A célközönség: [pontosan kiknek írsz?]
Ez foglalkoztathatja őket, ezek a kérdéseik lehetnek: [írd ide]
Ezt tudhatják már, és ez lehet számukra új: [írd ide]
Ez nehezítheti, hogy kapcsolódjanak vagy eljöjjenek: [írd ide]
A közönségről ezt tudom biztosan, a többi feltételezés: [írd ide]

A fő gondolat, amit szeretnék átadni: [egy mondat]
Ezt szeretném, hogy megértsék, átéljék, vagy ehhez kapjanak kedvet: [írd ide, ami releváns]
Ezt a valódi történetet vagy részletet emelném ki: [ha van ilyen]

A szöveg helye: [weboldal / Facebook / Instagram / e-mail]
Kívánt hossz: [például legfeljebb 150 szó]
Hangvétel, megszólítás: [például közvetlen, tegező, visszafogott]
Ezt tegye az olvasó a végén: [például jelentkezzen itt: link]

Írj közérthető szöveget a fő gondolat köré. Érzékeltesd, miért lehet fontos vagy érdekes a megadott közönségnek, és mit kaphat a látogatástól. A szükséges szakszavakat röviden magyarázd el. A jelentkezés vagy látogatás következő lépése legyen egyértelmű.

Csak a megadott tényeket használd. Ne találj ki történetet, idézetet, adatot vagy programígéretet. Ha lényeges információ hiányzik, először kérdezz rá. Egyébként írd meg az első változatot.

Ha egy mező nem releváns, töröld. Ha a fő gondolat még hiányzik, először használd a következő oldal ötletelő promptját.

2. Ötletek a szöveg előtt

Ha még nincs meg a fő gondolat

Add meg a kiállítás vagy program tényeit és a közönséget a 3. oldali mezők alapján, majd ezt kérd:

> A megadott tények és célközönség alapján javasolj három lehetséges fő gondolatot a kommunikációhoz.
> Mindegyiknél írd le:
> - mi lenne az üzenet;
> - miért lehet fontos a megadott közönségnek;
> - mit érthetne meg, élhetne át, vagy mihez kaphatna kedvet;
> - melyik megadott tény vagy történet támasztja ezt alá.
> Csak a megadott információkból dolgozz. A feltételezéseket és a további kutatást igénylő ötleteket külön jelezd.

Válaszd ki azt az irányt, amelyet a kiállítás valóban alátámaszt, majd illeszd a fő gondolatot a bemutatószöveg sablonjába.

Valódi történetek nyomában

Ugyanabban a beszélgetésben, a kiállítás adatai és a közönség megadása után:

> Segíts történetötleteket gyűjteni ehhez a kiállításhoz és közönséghez. Javasolj öt történetkeresési irányt, amelyek személyesebbé tehetik a bemutatást és kedvet adhatnak a látogatáshoz.
> Gondolj a tárgy készítőjére vagy használójára, a gyűjteménybe kerülésére, a múzeum születésére, egy munkatárs felfedezésére és egy látogató élményére.
> Minden ötletnél írd le:
> 1. Milyen konkrét történetet kereshetnénk?
> 2. Kitől vagy hol érdemes érdeklődni, és mit kérdezzünk?
> 3. Miért kapcsolódhat hozzá a közönségünk?
> 4. Hol használhatnánk fel a történetet?
> Ne írj kitalált eseteket vagy idézeteket. Kérdéseket és kutatható kiindulópontokat adj. Jelezd, ha egy ötlethez még nincs bizonyítékunk.

Amikor megvan a történet: legyen könnyen követhető, konkrét, a közönséghez kapcsolható, és derüljön ki belőle, miért fontos. Csak igazolható részleteket és felhasználható személyes történeteket tegyél közzé.

3. Legyen a saját hangotok

Másold ezt a szövegíró kérés végére, vagy használd egy már elkészült szöveg átírásához. Használhatod posztokhoz, programajánlókhoz és weboldalszövegekhez is.

A szöveg legyen természetes, élőbeszédhez közel álló stílusú. Kerüld a sablonos, motivációs vagy „tanult” hangzást.
Kifejezetten ne használj:
- ismétlődő szerkezeteket, például „nem ez, hanem az”;
- ugyanazzal a szóval kezdődő mondatsorokat;
- túl szabályos, ritmikus felsorolásokat;
- klisés, inspirációs fordulatokat.
A mondatok hossza váltakozzon. A szöveg ne legyen túlszerkesztett vagy túl retorikus. A cél hiteles, emberi, könnyen követhető szöveg.
A múzeumi szövegben az „izgalmas időutazás” és a „kicsiknek és nagyoknak” típusú általánosságokat váltsd fel a megadott konkrét élménnyel vagy részlettel. Ha ehhez nincs elég adatod, kérdezz rá. A tényeket és a jelentést őrizd meg, új állítást ne adj hozzá.

Nem kell újrakezdened: kérj egy javítást

Ha hosszú: „Rövidítsd körülbelül a harmadával. A fő gondolatot és a részvételi adatokat tartsd meg.”

Ha túl általános: „Jelöld meg, hol hiányzik konkrétum. Kérdezz rá a szükséges részletekre, ne találj ki példákat.”

Ha túl szakmai: „Egyszerűsítsd egy laikus olvasónak. A szakkifejezéseket magyarázd meg, a szakmai jelentés maradjon pontos.”

Közzététel előtt fél perc ellenőrzés

- Pontosak a nevek, évszámok, idézetek és programadatok?
- Csak olyat ígérünk, amit tényleg nyújtunk?
- Kiderül, kinek és miért lehet érdekes?
- Ha várunk valamit az olvasótól, tudja, mit és hol tegyen?
- Felolvasva is úgy hangzik, ahogy mi szoktunk beszélni?

Ami bevált, mentsd el. A kitölthető promptot és a kész szöveget is. Legközelebb csak az új kiállítás vagy program adatait kell hozzáadnod.

Maradjunk kapcsolatban!

Ha szívesen olvasnál még könnyen kipróbálható kommunikációs tippeket, Instagramon és Facebookon is megtalálsz bennünket. Örülünk, ha ott is velünk tartasz!

Instagram: @impact_presentation
Facebook: Impact Presentation